گوتەی بەڕێز عەمار حەکیم لە کۆنگرەی 18مینی ڕابیتەی جیهانی ئیسلامی لە ئەمەریکا

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان

حەمد و سەنا بۆ خودای گەورە و سڵاوی خوا لە گەورەمان محەمەد و کەسە پاکەکانی و یاوەرە بەبەرهەمەکانی

برایان و خوشکانی ئامادەبوو.. سلاو و ڕەحمەت و پیرۆزی خواتان لێ بێت

خوای گەورە دەفەرمێت " "وَلْتَكُن مِّنكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى ٱلْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ ۚ وَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ " آل عمران (104)

ئەوە خوای گەورە لە کتێبە خۆشەویستەکەی فەرموویەتی

سەرەتا بە سوپاس و پێزانین بۆ برایانی ڕابیتەی ئیسلامی جیهانی لە نەتەوە یەکگرتووەکانی ئەمەریکا دەستپێدەکەم لەسەر ئەوەی سەرپەرشتی ئەو کۆنگرە ساڵانە گرنگە دەکەن و بەو پێیەی بەرپرسیارێتی ڕێگایان خۆشکردووە بۆ ئەوەی خەڵکانی ڕوونکابیر و خاوەن هزر و دید لەم کۆنگرەیە گفتوگۆ بکەن و بابەتی سەرەکی سەبارەت بە کاروباری موسڵمانان تاوتوێ بکەن، بەتایبەتی موسڵمانانی ئەمەریکا بەشێوەیەکی تایبەت.

برایان و خوشکانی ئازیز..

ئوممەتی ئیسلامی کە قورئانی پیرۆز گوزارشتی لەسەر دەکات بە قسەی پەروەردگار(وجعلناكم أمة وسطا) لە کاتێك دروست بوو لە دۆخێکی مێژوویی هەستیار تا گوزارشت لە ڕێڕەوی داهاتووی مرۆڤایەتی بکات، کە دروشمەکەی تەوحیدە واتە بڕوابوون بە یەك خودا و دادپەروەری مرۆڤایەتی و بڵاوکردنەوەی ئاشتی و چەسپاندنی خۆشەویستی و بەزەیی لەنێوان خەڵکیدا، هەروەها پەسند کردنی ناوەندگیری و بێلایەنی لە بیرکردنەوە و ڕەوشتدا لە هەموو ڕووەکانی ژیانەوە، ئەوە بە هەموو ئەوانە ڕوونە کە ئەو ئاین و بڕوا و شەرعەی کردوە بە ڕێگای خۆی.

خودای گەورە دەڵێت " لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا " المائدة(48)

لێرە لێرە پێویستە دووپات بکەینەوە بۆ هەمووان کە ئاینی ئیسلام کۆمەڵێك سیفات و تایبەتمەندی چەسپاوی هەیە.

ئیسلام ئاینێکی تازە نییە، بەڵکو درێژپێدانێکە بۆ سەرجەم ئاینە ئاسمانییە هەقەکانی وەك خۆی کە 125 هەزار پێغەمبەر و پەیامبەر لە سەردەمی ئادەم (سڵاوی لێ بێت) تا پێغەمبەری ئێمە و سەرکردەمان کۆتا پێغەمبەر محەمەد (سڵاوی خوای گەورەی لێ بێت) ئەوانە لەلایەن خودای گەورە نێردراون بۆ ئەوەی

ڕێپیشاندەری خەڵك بن و ڕێی ڕاستیان پیشان بدەن بە ئەوەی پەیوەندی لەنێوان ئەوان و خودای گەورەو مەزن دروست بکەن، بە زانست و پەرستن و ڕوونکردنەوەی ئەو ژیانە و پێش ئەو ژیانە و دواتریش بەهۆی لوتف و ئاگای خودای گەورەوە.

-فالإسلام ليس دينا جديدا : وإنما يمثل امتدادا لكل الأديان السماوية الحقة التي مثلها و قادها أكثر من (124) ألف نبي و رسول منذ نبي الله آدم (عليه السلام) حتى نبينا و قائدنا الخاتم محمد (صلى الله عليه و آله و سلم) ، وهؤلاء بعثوا بأمر الله لإرشاد و هداية الناس و إيجاد الصلة بينهم و بين الخالق العظيم ، معرفة وعبادة و تفسيرا للحياة و ما قبلها و ما بعدها بلطف إلهي وعناية ربانية .

خوای گەورە دەڵێت "وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِنًا عليه" المائدة (48)

بۆیە دووپاتی دەکەینەوە کە ئیسلام درێژە پێدان و پوختەی کاروانەکی ئەو خەڵکە بەڕێزەیە کە جیاوازی لە نێوان ئاین و کتێب و پەیامەکانیان لە ڕێزگرتن و پەرستن نییە و لەگەڵیان یەکتر نابەین، پێوەری خودایی کە جیاوازی لە نەوتن خەڵکەکە بەدەر دەخات ئەوە کاری باش و تەقوا و پەرستنی تەواوی خودا و گوێڕایەڵی پەیامنەر وپێغەمبەر و فریشتەکانیەتی و کتێبەکەی و پەیڕەوی کردنی ڕێگای ڕاستە.

خودای گەورە دەڵیت " يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُم مِّنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ " الحجرات (13)

ئەو دیدە ئاینییە ڕوونە، کە قورئانی پیرۆز گوزارشتی لە دەکات بە قسەی (وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِّتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا) البقرة (143)

ئەوە واتای ئەوەیە کە دەبێت شەهید و دەسەز بن لەسەر هێڵی خودایی و درێژەدانی خوداییە بەهەموو بەرپرسیارێتییەك و بیر و هەستکردنەوە، با پێغەمبەری ئازیز شایەتی بە ئەمانەت و ڕاستگۆیی و سەرکەوتن و پاراستنی ئەو کەلتور و درێژپێدانە ئاسمانییە لێبدات.

-ئیسلام وەکو دیارە لە ڕەنگ و ڕێژەی زمانەوانی ئاینەکە پڕە لە بەزەیی و ئاشتی و دادپەروەری و چاکە، ئەو ئایینە قبوول ناکات بە شوێنکەوتوانی کە ژان و دوژمنایەتی ڕووبەڕووی یەك بکەنەوە، جا ئەگەر موسڵمان بێت یان موسڵمانیش نەبێت، مرۆڤ لە قورئانی پیرۆز بە سێ ئاست وەسفکراوە:

بەهانای یەکەوە چوون و هاوکاری کردن و مامەڵە کردن) واتا:

1- بیرکردنەوە و پلاندانان بە دژایەتی کردن ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا تَتَنَاجَوْا بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ)|. المجادلة (10،9)

2- ڕێنمایی کردن بە هاوکاری و یەکگرتن لە کاری خێر و باش و دوورکەوتنەوە لە دوژمنداری ﴿وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ﴾. المائدة (2)

3- کردار و کار ﴿وَتَرَىٰ كَثِيرًا مِّنْهُمْ يُسَارِعُونَ فِي الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتَ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ) المائدة (62) ، إذ يؤكد سبحانه نبذه للعدوان بالقول : (إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ) الأعراف (55).

بەمەش موسڵمان بۆی نییە دەستپێك یان بیر لە خراپە و گوناح و دەستدرێژی و زیان گەیاندن بە خەڵکی

دیکە بگەیەنێت لەهیچ لە قۆناغەکانی ژیانی تەنها لە حاڵەتی بەرگریکردن لە خودی خۆی و پارستنی سەرچاوەی داهاتەکانی ئەویش بە پێی [illegible] و مەرجی زۆر ورد و هەستیار.

-هەروەها ئیسلام زۆر ڕێزی ژیری و کەسی ڕێکخەر و فێربوون دەگرێت و بایەخی زۆر لە زانست و زانایان دەدات، ئەوەش وادەکات موسڵمان لە نەزانین و [illegible] و دواکەوتیی بەدوور بگرێت.

ئەو سیفاتانەی بەئیسلام بەندن پێویستە هەموو موسڵمانان پێوەی پابەند بین، ئەویش بە بەشداری کردن بەچالاکیەوە لە ئاوەدانکردنەوەی زەوی لەڕێگەی دۆزینەوە و درەوشانەوە لە ڕووی زانست و زانیاری بەهەماهەنگی لەگەڵ مرۆڤەکانی دیکە و هاوبەشانی دیکە لە ژیانی ڕۆژانەدا.
جێی پێزانینە ئیسلام هەمیشە دووپات دەکاتەوە لەسەر ئەوەی ڕێگای بێ لایەنی و ناوەندگیری وەك ڕێگایەك بگرنە بەر لە هەموو قۆناغەکانی ژیاندا:

لەبرە پێویستە لەسەر موسڵمان کە هاوسەنگ بێت لە هەڵوێستەکان لە ڕابردوو و لە ئێستاشدا و لە داهاتوودا، ئەویش بە نەرمو نیانی و بێ دەنگ نەبوون لەسەر ڕووداوەکانی مێژوو، هەروەها فەرامۆش نەکردنی ئێستا و پشتگوێ نەخستنی داهاتوو، ناکرێت موسڵمان نغرۆی کاتە باشەکانی ڕابردووی ببێت و ئێستا و بەرپرسیارێتییەکان و داهاتوو و پێداویستییەکانیش فەرامۆش بکات.
پێویستە موسڵمان ڕەسەن بێت لە کەلتور و لە ڕەگ وریشەی و تازەگەر بێت لەئامادەبوونی و بیرکەرەوە بێت لەسەر داهاتوو و ئەوەی بە نەوەکانی داهاتوو پێشکەشی دەکات.
هەروەها دەبێت هاوسەنگ بێت لەو کارانەی پێی ڕاسپێردراون وەك پەرستن و ئاین و رەحیەت لە پێداویستیە دارایی و جەستیی و بژێویەوە، لە ئیسلام هیچ پاساوێك نییە بۆ موسلمان کە دەستبەرداری ژیان وبژێوی و خۆشییە ڕێگاپێدراوەکانی ببیت.

خودای گەورە دەفەرمێت " "قل من حرم زينة الله التي أخرج لعباده والطيبات من الرزق ، قل هي للذين آمنوا في الحياة الدنيا خالصة يوم القيامة"
ئەو هاوسەنگییە وردەی هێز و ئیرادە و توانای تەواو بە موسلمان دەبەخشێت بۆ ئەوەی لەگەڵ ئەوە یەك بێت وکاریگەری لەسەر کاروباری ژیان و هەموو خیراتەکەی لە هەردوو ماڵی دونیا و ئاخیرەت دەبێت بە بنەمایەکی بروادار و مرۆڤایەتیەکی ڕاست.
خودای گەورە دەڵێت "مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَاةً طَيِّبَةً"النحل (97)

لەبرە داوا لە براو خوشکە موسڵمانە بەڕێزەکانی خۆم لە وڵاتە یەکگرتووەکانی ئەمەریکا دەکەم و بیریان دەهێنمەوە :

یەکەم: برایەتی و یەکگرتن و تەبایی و هاوکاری کردنی یەك: دوور لە ڕەچکەی مەزهەب و دەمارگیری (إنما المؤمنون إخوة) ، هیچ قسەیەك لەسەر قسەی سروشت و وەحی ناکرێت.

ئەوانی دیکەی کە موسڵمان نین، تەنها وەك یەك پارچەی خاوەن یەك بڕوا و عەقیدە ئێمە دەبینێت، ئەوەش دەبێت تیشکدانەوەی لەسەر کارەکان و قسەکان و پەیوەندییەکانمان لە لایەك هەبێت و لە لایەکی دیکەش لە مامەڵە کردن لەگەڵ ئەوانی دیکە و بەیەکەوە ژیان و هاوبەشی مرۆڤایەتی دەبێت
دووەم : لابردنی ئەو [illegible] و شێواندنەی کە ئیسلام بەهۆی چەند گروپ یان لایەنەکی توندڕەو و بەهۆی ئیژیندای دوژمنان دێتە ئاراوە، کە دەیەوێت ئیسلامی ڕەسەن و سروشت و خاسیەتە مرۆڤایەتی و زانسیتی و سادەیی بشێوێنێت.

با ئێمە باشترین باڵیۆز بین بۆ پێغەمەبەرمان س□لاوی لێ بێت

سێیەم: قۆستنەوەی ئەو ئازادی و هەل و توانایەی لێرە لە وڵاتە یەکگرتوەکانی ئەمەریکا هەیە بۆ بەرژەوەندی ئیسلام و موسڵمانان، ئەویش بە تێکەڵ بوونی کۆمەڵگەیی و پابەند بوون بە یاسا پەیڕەوکراوەکان و بەیکەوە ژیانی ئاشتیانە لە ڕوانگەی هاوڵاتیەکەی باش و کاری کاریگەر و بە ئاگایانە.

چوارەم: ئەو کۆمەڵە تایبەتە موسڵمانەی ئەمەریکا پێویستە جێی پەنجە و کاریگەری دیار بێت لە سەنتەرەکانی بڕیار لە کۆمەڵگا و لەڕووی سیاسی و نا بێت داخراو بێت و خۆی دوورە پەرێز بگرێت هەم لە خۆی و هەم لەدەوروبەری.

هەمیشە چاوەڕێین جێی پەنجەتان لە ڕووی زانستی و ئابووری و رۆشەنبیری و سیاسی لە وڵاتە یەکگرتوەکانی ئەمەریکا و کاریگەری لەسەر جیهان ببینین.

پاراستنی ناسنامەی ئیسلامی ڕەسەنی موس□مانان لە ئەمەریکا چ هاوڵاتی بن یان کۆچبەر یان دانیشتووی ئەوێ بن لە پیاوان و ژنان و کوڕان و کچان و ومنداڵان و گەورەکانیش، بڕوای ئێمە دژایەتی بەیکەوە ژیان و تێکەڵ بوون و هاوبەشی لەگەل بەرامبەر ناکات، بەڵکو دەبێت زیاتر دەست بە ناسنامەی خۆمان بگرین.

توانەوەی ناسنامە هاوتایە لەگەڵ نەبوونی ڕەگ وریشە، ئەوەی ڕەگی نەبێت، ڕێزی لە لایەن خەڵك نا بێت، ڕەسەنایەتی شوێنکەوتوو نییە و بەهرەمەندیش بەکارهێنەر نییە.
لەبەر ئەوەی موس□مانی و ناس□نامەی ئیسلامی خۆت هەیە مانای ئەوە نییە کە تۆ لەدەوروبەری خۆت ئەمەریکییەکی باش و کاریگەر نەبیت.
چۆن مرۆڤی سەردەم توانی ڕۆحی هاوڵاتی بوون بەرامبەر وڵات و گەلەکەی بچەسپێنێت و پەرەی پێ بدات، ئەوهاش دەبێت ڕۆحیەتی بەرپرسیارێتی جیهانی بەرامبەر هەموو جیهان و هەموو گەردوون دروست بکەین، جگە لەوەش دەبێت سەرپەرشتی مرۆڤایەتی بەرەو گۆڕانکارییەکانی ژینگە و و کش و هەوا و چەندین شتی بایەخداری دیکە لە ڕووی جیهانی ئەنجامبدات.

لە پتەوکردنی ئەو بەرپرسیارێتیە جیهانییەی لای هەمووومان هەیە، دەتوانین ئەو دیدە سەرتاسەرییەی بۆ ئەو بنەما باش و پاکانە لە ئاین و شەریعەت هەمانە باشتری بکەین.

لە عێراق تاقیکردنەوەیەکی پێشکەوتوومان هەیە لەسەر ڕووبەڕووبوونەوەی توندرەوی و داخران لە ڕووی ڕووداو کە لە 20ساڵی ڕابردوودا دروست ببوو، عێراقییەکان توانیان لە ڕژێمی دیکتاتۆری ڕزگاریان بێت و بەرەو ڕژێمێکی دیموکراتی و فرەیی هەنگاو بنێن، بەمەش لە داخران و توندڕەوی ڕزگاریان بوو و بەڕووی جیهانیش کرانەوە.

عێراقییەکان توانیان پڕۆسەیەکی سیاسی هاوبەش کە لە هەموو پێکهاتەکانی کۆمەڵگا پێك هاتوە بنیات بنێن، ئەو وێرای جیاوازی مزهەب و ئاین و بیر، ئەوەش بە پەیڕەوی کردنی ناوەندگیری و بێ لایەنی و گفتوگۆی بەردەوام لەگەڵ لایەنی بەرامبەردا.

عێراق ڕووبەڕووی مەترسیدارترین گروپەکانی توندڕەو بوولەکاتی شەڕی ڕاستی بەرامبەر گروپەکانی قاعیدەی کافر لە سەرەتای سەدەی بیست و یەك ، هەروەها ڕووبەڕووی ڕێکخراوی داعشی تیرۆرست بووەوە و سەرکەوتنی تۆمار کرد بە ئیرادەیەکی ئیسلامی بەهادار و چەسپاو.

ئەمڕۆ عێراقییەکان بەڕێوەن بە تەواوکردنی پڕۆژەی بنیاتنان و باشکردنی هەلی کار و دابین کردنی ژیانێکی ئازاد و باش بۆ هەموو عێراقییەکان بێ هیچ جیاوازییەک.
شوێنکەوتوانی ئەهلی بەیت(سڵاویان لێ بێت) کە زۆرینەن لە عێراق توانیان تۆی فیتنەی تایفی و عیرقی کپ بکەن بەر لەوەی لە نێوان پێکهاتەکانی کۆمەڵگای عیراقی گڕەکەی دابگیرسێت.
ئەوانە شکستیان هێنا بەهۆی تێگەیشتن و ئاقڵی عێراقییەکان بە دەستگرتن بە ئیسلامە ڕەسەنەکەیان کە دژایەتی توندو تیژی و دوبەرەکی مەوان گەلان و کۆمەڵگەکان دکات، هەروەها داوای گفتوگۆ و حیکمەت و ئامۆژگاری باش دەکات و دووپاتیش دەکاتەوە کە دەبێت ڕێز لە تایبەتمەندی کۆمەڵگا و مافی خەڵک لەوەی بڕوایان پێی هەیە، لەبەر ئەوەی زۆرملێ لە ئاین نییە، هەموو ئازادن لەوەی بڕوایان پێیە و بیرکردنەوە و ڕایان لە مەرجەعیەی باڵا.

بەو دیدە کراوەیە و بەو تێگەیشتنە ئاقڵانە عێراقییەکان توانیان جیاوازیەکان لە عەقیدە و مەزهەب تێپەڕ بکەن و بەرەو بنیاتنانی دەوڵەت و ئەو کۆمەڵگا مەدەنییە هەنگاو بنێن کە تاکی عێراقی بڕوای پێیەتی لەتاقیکردنەوەی ئاین و مەزهەبەکەی، بەگوێرەی ئەو گوتەیەی دەڵێت " هەموو بۆ ئادەم و ئادەمیش لەخۆڵە"
من داوا دەکەم بەباشی چاو بە تاقیکردنەوەی عێراقی بخشێننەوە بە ئەوەی عیبرەت و پەندی لێوەربگرن، بەتایبەتی لە بابەتی سیاسییەوە کە چۆن سیاسەتی عێراقی نیشتمانی توانی بنەمای بەشداری کردنی هەموو کۆمەڵگا لەحوکم بگرێتە ئەستۆ و هەموو ئەو جیاوازیانە لابدات کە پێشتر ڕژێمە دیکتاتۆریەکانی پێشوو دروستیان کردبوو، کاتێک هاولاتی بوونی عەرقییەکانیان بە پێی نەتەوە و باوەڕ و تایفە پۆلین کردبوو.

هەروەها تاقیکردنەوەی عێراقی توانی بنەمای هاولاتی بوون بچەسپێنێت، لە بڕوابوونی بە بۆچوونە ئیسلامییەکەی، خۆشەویستی نیشتمان لە ئیمانەوەیە، شوێنکەوتوانی ئەهلی بەیت (سڵاویان لێ بێت) نموونەیەکن لە بەرگریکردن لە مافی عێراقییەکان لە هەر شوێنێک بن، لە هەر پارچەیەک یان لە هەر بستێکی خاکی عێراق بن ئەویش بە بەرگریکردنی پیرۆز لە نیشتمان، هەروەک بەرامبەر داعشی تیرۆرست لە موسل و ئەنبار و سەلاحەدین و دیالی و چەندین ناوچەی دیکە بەدی کرا کە دووچاری دەستدرێژی ئەو گروپە تیرۆستییە ڕەش وتاریکە بوونەوە.

لەخوا دەپاڕێمەوە کە ئەمن و ئاسایش و ئاشتی لە هەموو عێراق و جیهان بەرقەرار بێت و بە لایەنی و هاوسەنگی و حیکمەت لەهەموو جیهان بڵاوبێتەو ودوور بن لە توندڕەوی و داخران و ڕق وکینە.

هیوای سەرکەوتن بۆ کۆنگرەکەتان دەخوازم

سڵاو ڕەحمەتی خوای گەورەتان لێ بێت